

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Beliczey-utca 11 szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:
Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

Jön a téli nyomor!

Immár biztosra vehető, hogy az ideai télen nem lesz semmivel sem jobb dolga a legszegényebb embereknek, mint tavaly volt, amikor a nyomor megdöbbentő fokra hágott. Mert ez az esztendő sem felelt meg a hozzáfűzött reményeknek; gyenge volt a termés s a kereskedelmi és ipari pangás, ha ugyan még lehet, még magasabb fokra hágott mint tavaly.

A helyzet tehát vigasztalan. Küszöbén állunk egy kemény, kietlen télnak, ezer és ezer olyan munkással, akik a nyáron sem tudtak munkát kapni, ezer és ezer olyan családdal, mely a meleg napok alatt is koplalt, s most, hogy bekövetkeznek a hidegek, éhezni fognak. Mint fenyegető démon lebeg a nagyvárosi bércszárnyak s a falusi viskók fölött az éhínség réme — s mihamar felhallatszik városról-városra, faluról-falura a feljajdulás: Segítség!

Segítsünk!

Budapestben már megint osztják a szabadkőműves adományt, az ingyen kenyert és tejet s az a napról-napra növekvő rémes tolongás, mely az adakozási hely előtt észlelhető szomorú, de igaz fokmérője a növekvő inségnek.

A kormány negyven milliónyi közmunkát, vagy mint nemely hangulatcsinálásban utazó napilap írta, inségmunkát szavazott meg. Mi lesz ezzel a közmunkával? Mikor kezdik már meg? Már elérkezett a szükség tizenketedik

órája, már dolgozni kellene mindenütt, ahol a 40 millióból, valamit csinálni akarnak, a tétlen kétségbeesésben összekulcsolt munkás kezeknek. S még sehol semmi hang és semmi jel. Ha a rendes, a Magyarországon megszokott hivatalos apparátussal készítik elő ezen inségmunka végrehajtását — akkor megért már a jövő esztendei buza is, mire az első kapavágást megcsinálják az új középületeknél vagy vasutaknál. Franciaországban ugy csinálják már száz esztendő óta az inségmunkát, hogy ma elhatározzák, holnapután kitűzik az árlejtést, egy hét múlva már folyik a munka és ezek, tizezrek meg vannak mentve a fizikai és morális pusztulástól és megvan mentve a közbéke s a közvagyon is. Mert az éhes tömegekkel nem lehet várakozni ám. S ha az éhes tömegekből kitör az állat, rombolás és pusztulás jelzi az utját.

Nálunk ebben a tekintetben még roppantul hátra vannak. Hivatalos lassúsággal intézik el az ilyen ügyeket, melyektől az éhínség elhárítása s a polgárság békéje függ!

Siessünk nagy urak odafent, mert minden perc drága. A pénz megvan már a nyomor nagy részének enyhítésére s mert kétszer ad, ki gyorsan ad, nincs egyébb hátra, mint hogy ez a pénz a lehető legrövidebb időn belül a forgalomba kerüljön.

Az állami inségmunka első sorban a fővárosban nyomorgó tömegek foglalkoztatását célozza, aztán egyes vidékeken is meg fogja ol-

dani ezt az égető fontosságú szociális kérdést. A vidék legnagyobb része nem részesül ebben a kedvezményben.

S ezért egy nagy, humánus feladat háramlik a vidéki városokra és azok társadalmára. Szervezkedni kell a nyomor enyhítése érdekében és ezt most kell megtenni, midőn még csak a küszöbön van. Hatóság, klubok, egyesületek és társaságok a mágnességgel együtt vállelve igyekezzenek magukévá tenni a legnehezebb feladatot, enyhíteni a tél nyomorát. Százféle módja van ennek és mindenik módja elismerésre méltó. A jótékonykassági bazártól a gyűjtögetésig, minden eszköz kedves a Mindenható előtt, melybe in-ségbe jutott embertársainkat segítsék.

Erőteljes és lelkes akció induljon meg minden vidéki város és vármegye társadalmában, hogy baj nélkül muljon el felettünk ez a tél, mely előreláthatólag még a tavalyi emlékezetes télnél is nagyobb gyötrelmeket rejt méhében a szegény emberekre nézve.

Még nagy szerencse ebben az áldatlan helyzetben, hogy a szocialista propaganda szünetel, sőt részben megbénult. Nincs jobb agitátor a nyomornál és ha a pártoskodásban és ostobaságokban meggyöngült szociáldemokrata párt akcióképes ezen a télen, sok ezernyi hivat tudna magának szerezni.

S ha nem követünk el mindent a nyomor enyhítésére, még csak nem is szociálistákká lesznek az inségesek, hanem komunistákká, akik

SZARVAS és VIDEKE TÁRCZAJA.

Vihar.

Nagyon sokat vesztett szépségéből az esős szürkülletben a rokokó-szalón. Színes beszéddel azt lehetett mondani, hogy a zseniálisan csalafintán görbülő kihívóan merész hajlású butorok fantasztikusoknak látszottak a félhomályban: a nagy, oroslánkarmokon álló órának olyan volt a formája, mintha valami tarka, villogó selyembe bujt bajzós lóballa volna hosszú karját ide-oda, a bájosan kényelmetlen székecskék színskálájából ki-kivirított egy piros sáv, — egy csomó márkí, márkíné és Watteau-lovagocska pedig le akart ugrani a falakról meg a keretektől, hogy eljárja a nipppek komolykodó pavanne-táncát. Az a két, empire-otthon-kás asszony stilszerű kiegészítése lett volna a bódító félhomálynak, — alapjában pedig a két nő nagyokat ásitva unatkozott és ez a naplányban rafinált szépségű szalón rendkívüli ostoba, szürke volt, akár csak künn a szítáló esőtől agyonított utca. A rokokó-óra ingája is jó barátságban akart maradni Newton elhagyásával, a nipp-lovagoknak és márkínéknak eszük ágába sem jutott, hogy kényelmes helyüket odahagyják: üres csend volt, időközönként behallatszott valahonnan a negyedik szobából egy visító bangu ur kiabálása, hogy: — a diósgyőri papiros mégis csak gyatra gyártmány.

A szürkülletben is barnálló képű, macskanézésű öregebbik asszony, Geldenné bámult ki az ablakon a

kőrutra, néha-néha rándult egyet-egyet zöldes szemé, mikor látta, mint törekednek a villamos kocsikra folka paszkodó emberek. Korán öszült haja összefolyott egészen a levegővel, arcából kisávlott egy-egy ránc.

A fiatalabbik csupa hús, csupa zsír Faltné sehogysem találta helyet a muzeumba való, keskeny, karcos széken, a mely hatalmas, szétesett teste alatt meg megrecegett. Még a félhomályban is kiélesödtek klasszikus szoborarcnak határvonalai, csodás bronzhaja körül sistergett a levegő, üres nézése az asszonyi engedelmességre született nő volt.

Geldenné vontatottan kérdezte:

— Hol maradnak a testvéreid?

A bronzkoronás asszony szavából is unalom hallatszott:

— Fogalmam sincs mit csinálnak. Gondolom fenn vannak Lujzánál. Csak jönnek mindjárt.

Ezzel aztán csend lett megint s egyfertály óra hosszat ismét a szék recegett a fiatalon elhízott asszony alatt meg a nyilván papírkereskedő ur visítása hallatszott be, hogy: a hermanici papírgyár nem ér egy fabatrárt sem. Ugy látszik nem épp sovíniszta kedvben lehetett ez az ur.

Egyszerre megszakadt a némaság:

— Hol voltatok ily sokáig, Lujza?

— Mariska is, Irma is fenn voltak nálam.

— Irma? Hát hol van?

— Leszaladt az uráért a klubba. Esernyőt vitt

neki, — Egyedül ment? Ő maga vitte az esernyőt

neki? Ebben az időben? — Kellemetlen hangsúlyozás sercegett ki Geldenné szavából.

— Ez az asszony szereti az urát! Ebben a féltő szerelemben van, ami imponáló.

Kellemetlen hullám koválygott egy pillanatra a levegőben, Faltné és Mariska, egy mindentelét próbált ágensfelesége egymásra néztek, Lujza pedig, akinek a husába akart karmolni ez az éles hangsúlyozás, hideg maradt, de a szeméből kivillant a szikra:

— Néni, ismerlek épp ezért nem veszem sértésnek.

— Sértés? Mindanégyen leányok voltatok még, mikor szegény anyátok meghalt. Ha anyailag nem is voltatok rászorulva az én kezemre, mégis én voltam anyátok a megboldogult helyett. Hát talán van nekem is némi jogom így beszélni...

— Vakitó kis vilámokat lövelt a Lujza szemé.

— De nincs jogod azért engem megsérteni!..

Düböngött a felelet:

— Arra is van jogom. Okom is... Torkig vagyok a gunyolódással... Mindenki tudja, hogy többet adok évente a szegényeknek, mint más tíz, de azért te folytón a „jótékonykodásom”-ról beszélsz. Azután meg — mindinkább metszőbben folytatta, — az én templomjárásom is örökös celtáblája gunyjaidnak. Es ezt te teszed! Majd most én kérdelem te „abszolút” lelkiismeretesgü asszony, hát te hogy mersz templomba járni? Mi?... Tud-e igaz lelkéből imádkozni az, aki az urát nem szereti!

Leesapott az első villám. A kihívó dac megremege-

előtt nincs se jog, se szentség, csak az éhség, a hideg s a járvány mozgatja lázban égő lelkeket.

Tőlünk a magyar társadalomtól függ, hogy elűzzük e rémet. Tegyük meg kötelességünket!

Ujdonságok.

— **A községi képviselő testület** f. hó 28-án a központi választmányba a következő tagokat választotta be, u. m. Gróf Bolza Géza, Dr. Szemző Gyula, Dr. Reiszman Adolf, Liska János, Grim Mór, Neuman Jenő, Szirmay L. Árpád, Pól Gábor, Melis György, Dr. Sziráczky János, Dr. Mázor Elemér, Dr. Haviár Gyula.

— **Halálozás.** Városunk kereskedő osztályának a becsületben megöszült és közszeretben álló tagját Fisbein Ignácot döntötte sirba rövid szenvedés után a kérielhetlen halál péntek este. Az általános részvételt keltő gyászetról a következő jelentést adta ki a mély gyászba borult család: özv. Fisbein Ignáczné szül. Deutsch Anna, Dr. Rottman Józsefné, Kerényi Vilmosné, Dr. Balla Henrikné, Dr. Fisbein Soma, Fisbein Aladár, Dr. Fisbein Sománé szül. Löwy Mariska, Dr. Rottman József, Kerényi Vilmos, Dr. Balla Henrik, úgy a maguk mint családjuk és számos rokonuk nevében mélyen megszorodott szívvel jelentik a forrón szeretett férjnek, apának, nagypának, apósának és rokonnak Fisbein Ignácznak folyó hó 29-én este 9 órakor elte 65-ik, boldog házasságának 31-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei december hó 1-én d. e. 10 órakor fognak a szarvasi izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Szarvas, 1901. november 30. Áldás és béke lengjen drága porai felett!

— **Szálloda átvétel.** Városunk legelső szállodája és vendéglője, az Árpád ismét gazdát cserél. Hisszük és reméljük, hogy ez a csere nem fog hátrányunkra kiütni s evel az átvétellel egyszerre megfognak szünni azok az alapos és jogos kifogások, melyek az Árpád vendéglő vezetését hosszú időn át, mind mostanig kísérték, s melyek annak eddigi nagymérvű pangását és rossz hírét nagy mértékben előmozdították. Nagy feladat lesz ezt az előbbi tulajdonosok által ugyszólván tönkretett vendéglőt ismét lábra állítani, felvirágoztatni. Nem csekély munkába fog kerülni a vendéglőből — általánosan ismert okokból fogva — elriasztott közönséget ismét visszaszoktatni. De ismerve a Garai testvérek szakismeretét, szorgalmát, rendkívül előzékeny modorát alapos reményünk lehet arra nézve, hogy ezt a nehéz feladatot meg tudják oldani, ezt a munkát sikeresen el tudják végezni. Azt hisszük, nem éppen alkalomszerűtlen ez alkalomból ismételten felhívni az érdemes előljárárság figyelmét arra nézve, miszerint az Árpád táncstermének légvonalos állapotán valamiképp segítsen. Hiszen kész bevégség abban a teremben — még bundában is — csak

egy félórát is időzni. S nem gondolja a tek. közigazgatási hatóság, hogy abban a teremben annak jelenlegi miserábilis állapota mellett közegészség ellenes táncmulatságokat engedélyezni?

— **Lelkészjelölés.** Az orosházi üresedésben evő ág. hitv. evang. lelkészi állást f. évi december hó 29-én töltik be. Az állásra 23-án pályáztak; névszerint a következők: Korbélyi Géza sátoraljanhelyi, Kovács Andor hernádvécsi, Okályi Adolf gádorosi, Nagy Lajos szentantalfalvi, Szkalos Emil sajóarnóti, Leszich László tötbánhegyesi, Bortnyik György kölcsi, Endrefi János felsőszelii, Chovan Zsigmond lugosi, Mendöl Lajos nagyszénási, Gálík János apateleki, Zsambor Pál lónyabányai, Hajsó Gusztáv komlósi (Sárosvármegye) Magyar Miklós kapolcsi, Rédey Károly pusztaföldvári, Bándi Endre lévai, Nyácsik Endre kis-semplaki és Kemény Lajos osgyani lelkész, továbbá Hajts Bálint orosházi, ifj. Koren Pál békéscsabai, segédlelkész, Melis János szarvasi, Harsányi István brassói hitoktató és Vitéz Lajos balassagyarmati püspöki titkár. A jelölés ügyében az orosházi presbyterium kedden ülést tartott, melyben 109-en vettek részt Legtöbb szavazattal Bándi Endre lévai lelkészt jelölték, utána Okályi Adolf gádorosi és Kovács Andor hernádvécsi lelkészt. Veres József a maga részéről Magyar Miklós kapolcsi lelkészt jelölte.

— **Táncpróbabál.** Roszjarovitz János okl. táncztanító 1901. évi december 25-én a táncztanítás végeztével Gróf Csáky Albin-u. 587 sz. alatt lévő házában zártkörű táncpróbabált rendez, belépti-díj: nőnek 80 fillér; férfiaknak 1 korona; családjegy 2 korona. Kezdeté 6 órakor. Felülfizetések az iparos ifjak Önképzőkörének könyvtára javára köszönettel fogadtatnak.

— **Hymen.** Osztrovszky Sándor öcsödi gazdálkodó e hó 4-én vezeti oltárhoz Dezső Mariskát, özv. Dezső Sándorné kedves és szép leányát Öcsödön.

— **Felolvasás.** Dérczy Péter földbirtokos ur a tejszövetkezetek hasznáról tájékoztató felolvasást fog f. év. december hó 8-án d. u. 2 órakor Szarvas közösgéháza tanácstermében tartani. Miután a tejszövetkezetek létesítése, éppen azon mulik, hogy a közönség ennek hasznáról és jövedelmezőségéről nem bir kelto tájékozása, igen ajánlatos lenne, ha ezen felolvasásra minél számosabban jelennének meg. A közösgben divó egyoldalú gazdasági rendszer alig hozza meg a gazdálkodónak a befektetés kamatját s ily körülmények között örömmel fogadjuk azon kezdeményező lépéseket, melyeket a hatósággal egyetertve felolvasó ur elérni szándékozik. Szakítunk azon hagyományyal, hogy az új eszmék nem czélszerűek, mert a tapasztalat arra tanit bennünket, hogy minden téren haladás mutatkozik, szükségös tehát, hogy a gazdasági rendszerben is tért foglaljon ezen alap igazság.

— **A gyomai mandátum.** Gyóry Elek, aki agyomai kerületben most tartja korutját, mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják. Látna az egyhangú lelkesedést agrárius-kormányparti ellenjelöltje: Debreczeni Endre

már vissza is lépett. Jelölték még Haviár Dánielt is szintén függetlenségi programmal.

— **Bérkocsi vizsgálat.** F. hó 27-én a szarvasi főszolgabírószág megvizsgálta az összes bérkocsikat és omnibusokat. Ez alkalomból constatálván azoknak miserábilis állapotát, záros határidő alatt szigoruan utasította a bérkocsi és omnibus tulajdonosokat, úgy a koscsik rendbehozására, mint a lovak jó karban tartására. Egyben kötelezte őket a díjvitel szabályzat kifüggesztésére és felváltva két-két bérkocsi úgy a nappal, mint az éjjel érkező vonatoknál köteles kint lenni. Örömmel látjuk, hogy a főbírószág figyelme a bérkocsik nyomoruságos állapotára is kiterjed, csak azután ez a figyelem állandó maradjon.

— **Hirtelen halál.** Roszik Györgyné szarvasi lakos pénteken reggel a piacon hirtelen összeesett s rövid szenvedés után meghalt. A péntek este megtörtént boncolás a halál okául szívizéhlühést constatált.

— **Kinevezés.** A vármegye főspánja dr. Kaszvinsszky János budapesti lakost, műtőorvost Bekésvármegye közkórházához a sebészeti osztály főorvosává nevezte ki.

— **Kecskemétyt — elfogták.** Szeuzációs elfogatás híre járta be a mult heten Gyula városát. Azt beszélték ugyanis mindefelé, hogy a gyulai rendőrök egyike, a háromórás vonat beérkezése után, a kiszálló utasok között ráismert Kecskeméthy Győzőre az országosan keresett félmillió sikkasztóra, kit azonnal letartóztatott és a rendőrségi laktanyába kísért. A hír természetesen — nem igaz. Kecskeméthy Győző vigan eszi tovább is a narancsot Olaszországban. A kit a gyulai rendőrség bekísért, igaz, hogy szintén Kecskeméthy volt, azonban nem a hirhedt tolvaj, hanem egy ittas állapotban levő atyafi, kit egyébként Andrásnak hívnak s esze ágában sincs magát híres emberré tenni azáltal, hogy magára vállalja hirhedt névrokonának a bűnet.

URÁNIA.

Magyarország első tudományos színházának, az Urániának vidéki osztálya, lapunk szerkesztőségének közbenjárására békésmegyei körútjába belevette Szarvas is és — a mint azt a falragaszokról bizonyyára már tudják is olvasóink — már e hét folyamán, Kedden, Szerdán, és Csütörtökön előadást is fog itt tartani. A vidéki osztály most Békésen van, hol két előadást tart. Innen értesit bennünket érkezéséről az igazgatóság s levelében azon reményének ad kifejezést, hogy szarvasi kirándulásuk nem fog sem anyagi, sem erkölcsi fiasóval végződni, mert Szarvas közönsége mindenütt dícsérve lett műpártolásáért.

Mi is — tekintettel azon nagymérvű érdeklődésre, mely az előadások iránt mar is minden oldalról nyilvánul, — bizva bizunk abban, hogy Szarvas közönsége most is méltó lesz régi jó hírnevéhez, s nem fog háttulmaradni a többi békésmegyei közsegek sorában, a melyekben kivétel nélkül felkarolták és pártoltak az

tette Geldennét. A vihar moraja reszketett a szobában. Már félig-meddig sötét volt, de azért kilehetett venni a megtámadott asszony keble, mint vonaglanak egy csodaszép test körvonalai; odapattant a nő a szalon közepére és ebben az öntudatban, becsületos pózban repültek szeméből, ajkáról a vakító és üdöklő villámok;

— Mit akarsz tőlem? Miért bántasz, mi? Azt gondolod talán, hogy letépertél, ha azt vicsozítja a fogad, hogy nem szeretem a férjemet? No hát, rosszul hiszed, Mert én visszapattanok, a lelkedre ugrom és úgy kiáltom bele, hogy tele van az csunya folttal, hazugsággal. És igenis, a szemedbe vágom, hogy undorító vagy. Mit beszélsz te, hogy anyánk voltál? Te? Igen: — időtöltésből! Unalomból! Mert neked nem voltak gyermekeid, aztán majd felvetett a fényed, nem tudtál mit csinálni unalomban, hát nekünk juttattad az „anyáskodásod” morzsáit. Ilyen a te híres jó szíved. — Lihegve folytatta: hogy mersz a te jótékonyágodról beszélni? A te jótékonyágod gyalázatosabb, undorítóbb, mint, ha a szegény embert oldalba rugnád. Mert te a vérét, az életét szeretnéd érte. A te kezéd csak azért nyul a zsebedbe, hogy amennyivel meghosszabított talán a nyomorgónak az életét, azzal tovább élj te. Minden krajcárért a magad életének a hosszúságát akarod a jószívűségéd ájtatos álarca alatt megváltani. Mert azt hiszed, hogy a halált is megvásárolod pénzárt. A szegény pirja ül ki arcomra, hogy a magam filléreit is szóba merem hozni. De az én filléreim, vagy a másé után nem jár senki lelke az uzsorakamatja, mint a tied után! Ilyen a te jó híres jó szíved. — Elsimított

a homlokáról egy odatoladó hajfürtöt: Ne félj, még nem vagyok készen! Ne félj, tudom mire vársz. Megkapod. Azt hiszed, ugy-e, nem merek beszélni? Nem merem itt előttem, előttem hangosan is megmondani, mit ugys tudok, hogy nem szeretem az uramat? .. Nem szeretem! A testem fél ettől az embertől, a lelke meg utálja. És ennek is te vagy az oka! Csak te! Mikor az apánk le akart rázni bennünket a nyakáról, te voltál, aki anyáskodó szerepedben készségesen segédkezél neki az üzletek megkötésében. Engemet is eladtatok egy embernek. Mikor aztán két artatlan gyermek nevezett anyjának, — akkor ismertem meg azt, akiért születtem, s akit nem teremtett az Isten. . . Mit szórja a macskaszemed azt a sárga fényt? Igenis azt az embert szeretem! Azt a koldust, aki teneked, tinéktek; sehonnai, senki, nekem: világ, élet, minden. Faltne aig hallhatóan donogta:

— Az a gazembere! Egészen a hatalmába kerített! Most már a szereimes nőstény dula sikított a szobán!

— Ne bantsd! Hogy mered sertem?! Nekem nincs testvérem, nekem nincs senkim, csak a gyermekeim, meg az az ember. És a veredtet is irtózom, ha azt az embert bántod! Egy pillanatra guyos lett a beszéde: — Igaz! Teneked a némi fejével kell gondolkodnod, hálásnak kell leuned, hogy embert csináltak a kis könyvelő uradból.

A sokat próbált kereskedő-agens felesége félénken vágott közbe:

— De, Lujza. . .

— Tudom, értem a te hü ragaszkodásodat is,

Kicsoda zsirálná különben a férjed váltóit. — Csodaszép volt a mint egyszerre kiegyenesedve szenvedélyesen suttogta maga elé: Mit akartok tőlem? Mit bántjátok azt az embert? Tudjátok meg, hogy mindent, az utolsó betűig elmondok neki, amit róla beszéltek. Ne vigyétek vegietekig. Mert eddig is irtóztató erőmbe került, hogy valami rettenetes ne történjék. Azt gondoltátok talán, hogy az az ember gyáva, aki ezt az állapotot sokáig tudja tűrni? Hisz egy tekintetem kezés bárányt, a másik gyilkost nevel belőle! . . Persze, tinéktek ez beteg érzélgőség, vagy gúzság, ami kiütnöben a legtermeszesebb várami, mert szeretjük egymást. Ti piszkos kalandot láttok két léleknek a tragédiájában. Ti a legszenyesebbre gondoltok, ha vele beszélek, — vele, aki előtt az anyjának a tisztasága sem oly becsületesen fontos, mint az enyém. . . És eddig csak tudtam élni ebben a hazug levegőben. — Geldenné felé fordult: A te levegőben! . . Nem tudom mi lesz! Megyek, visszem ezt a két artatlanságot. Hozzá. Az én véreim, s az enyem szent O előtt. . . Most már hallottátok az ajkamról, amit ugys tudtatok. — Ott termett Geldenné előtt: — Lásd, ilyen igaz az én lelke, ilyen hazug a tied meg a fajtadé.

Az öreg asszony félve kuporodott össze, vonaglott amint fejére zudult a szó:

— Még a kegyeleműfésszel sem maradok addód. Te híres jószívű, jó lelkű asszony, aki annyira le tudod bilincselni az uradat, hogy az mindennap a szeretőjéhez jár. Tudod te ezt jól, hát csak rágódj rajta. Egy pillanatra világos lett a szobában, a már

Uránia előadásait. Az ellenkező nem az Urániára, de mireánk volna igen nagy szégyen. Ettől azonban talán nem kell félnünk.

Azt hisszük, olvasóközönségünk érdekeinek te-
szünk eleget, midőn az itt előadásra kerülő három
darabot pár sorban ismertetjük. Deczember 3. Kedd.
Spanyolország. Irta Pekár Gyula. 206 vetített
képpel, 4 spanyollánczsal és a bikaviadalt ábrázoló 11
mozgó fényképpel. Három részből áll. Az első felvonás
szól Casziliáról, a második Andaluziáról és a harmadik
a bikaviadalookról. A három felvonást 8 perces beve-
zetés előzi meg, melyekben a szerző átfut Spanyolor-
szág történetén. Jellemzi a spanyol nyelvet és géniuszt
s a tulajdonképeni utazás ezután indul meg.

Az I. részben San-Sebastian, Toledo és Sevilla
városokat nézzük végig. Különösen szépek az I. felvo-
nás 91 képe közül az Escoriálnak, a világ 8-ik
csodájának képei. II. Fülöp eme rengeteg gránit-ko-
losszusáról 13 képet mutat be.

Az I. felvonást mozgó fényképek zárják be. Négy
spanyol tánczot mutatnak be: 1. a machega 2. az ara-
goniai Jota, 3. a torero y Kalaguéna és 4. a sevillai
kalaptánczot.

A II. részben 89 vetített kép van. Sevilla, Cor-
doba, Granada, Gibraltár városokat és az afrikai part-
ról Tangert és Cap-Spartelt mutatja be. Szerző nem
futja be mindezeket a városokat, hanem inkább el-
merül egy-egy nevezetességük részletes leírásába.

Igy Sevillában az Alkazárról 16 szebbnél-szebb
képet mutat be. Bő aranyozásu, arabeszkekben gazdag
csarnokok ünnek fel szemünk előtt és az ezeregyé-
szaka meséibe beillő történeteket mesél róluk a szerző.

Cordoba városában hasonlóképen csak a Mezquita
óriási mór templom a beleépített székesegyházzal és
50 egynehány kápolnájával ragadja meg figyelmét.

Granadában magáról az Alhambráról 30 és egy-
nehány képet látunk a déli nap mosolygón kék ege
alatt és eszünkbe sem jut megszokni a szerző szor-
galmát és kimutatott jártaságát a mórok és a spanyo-
lok együttes történetírásában. Különösen megkapó az
Alhambra oroslán-udvarának leírása.

Gibraltárban az angolok és a spanyolok egyneve-
zett barátságát, no meg az angolos spanyol gibraltári
asszonyt igazán találóan jellemzi.

A III. rész külső eszközök dolgában a leghatáso-
sabb. A mozgófényképeket itt is zene s imitt-amott
trombitahangság kíséri. Nem kevesebb, mint 10 moz-
gófényképet csatoltak össze, ami tíz teljes percig tartó
és teljesen befejeződő bikaviadalt ábrázol. Spanyol in-
duló akkordjai mellett vonulnak be a porondia a pica-
dorok, a matadorok, a banderillerek és az espada. A
következő perczben megharsan a trombita és megjele-
nik a mozgófénykép területén a bika. Most a pikado-
rok kezdik játékukat. Majd a matador veszi át szere-
pét s hatalmas lándzsaugrásokkal vadítja a bikát. Vé-
gül a szuró banderillero vadítja a bikát, mire az Es-
pada megesküszik, hogy vagy ő, vagy a bika halva
marad a porondon. Ekkor kezdődik a halálos játék,
végül czéloz az Espada, talál s már a kegyelemdőfést

jó idő óta egyik ajtóban állott Falt, egy megdöbben-
tően fálművelt, neveletlen kis ember, nem törődve av-
val szalonban van-e, szivarra gyújtott. A gyújtó lob-
banása megaranyozta kissé az asszonyoknak lázban
ego arcát. A közepén fenséges pózba állott a jogait
védő nő, a többiek mereven bámultak, az egyik sarok-
ban ott didergett Irma, a negyedik testvér egy végte-
lenül bájos arcu, törekeny testű asszonyka, akinek a
jöttét észre sem vették.

Falt, a könyvelőből vedlett kis neveletlen üzlet-
vezető hápogta:

Avval az emberrel majd én bánok el!

A szerelmes, féltékeny nőtény ideges kacagásra
súvított:

— Te? Te féreg, hisz a tekintete is összevaz, —
Karon fogta Irmát: Jöjj!

Az előszobában a szenvedélyesen szerető asszony-
ból egyszerre félnék, reszkető madárka lett, jól esett
neki amint Irma megsimogatta égő homlokát.

— Hallottam mindent, tudom, értem hogy nagyon
szeretem őt. Szenvodsz sokat...

Zokogás volt a felelet:

— Nagyon sokat...

A törekeny asszonyka csókot lehelt nővére hom-
lokára: — Ne sirj, kis madaram. Én értelek. És sze-
retek...

Fáy Nándor,

is megadja. Az elterült bikát öszvérfogat vonsozja ki.
A hatásos mozgófényképet a bikaviadal magyará-
zata előzi meg színesen vetített, bikaviadalt ábrázoló
sorozatos képek kíséretében.

Deczember 4. Szerda. A táncz. Ezt is Pekár Gyula
írta, zenéjét pedig Kern Aurél állította össze. A fény-
kép felvételekhez a budapesti operaház tánczosnői és
legjelesebb művésznőink állottak modell. A képcsopor-
tozatok a görög tánczon, a táncz istennőjének: Terpsi-
chorének bemutatásával kezdődnek. Itt mindjárt meg-
ismerjük Balogh Szidit, az opera prima ballerínáját
és a kis Nirschy Irént, a ki Seikilos dalát pán sip-
ján fuja. Következik kis vártatva Salome tánczában
Márkus Emilia, a Nemzeti Színház művésznője.

A sötét középkorrol nincs mit szólnia a táncz
krónikásának.

S csak mikor a keresztes háborúkban megismerik a
keleti háremeket, akkor vetik le az asszonyok Euro-
pában is az apáczaszerű csuhát, s felébred a troupadur
korszak.

S itt érünk a táncz aranykorszakához: a leg-
ragyogóbb három századhoz. A XVI. században az
olasz, a XVII.-ben a spanyol és a XVIII.-ban a fran-
czia táncz uralkodik, mert a franczia trónon is fel-
váltva ebben a sorban: olasz, spanyol és franczia
királynék ültek.

A ballet szerepe itt kezdődik. A Povane-tánczból
kiérezzük az olasz asszonyok bibornok-mecenásainak
kényelmes sétálását. A friss Gaillarde-ből a Bertalan-
éji gyilkosok fürgé kajásága tobzódik előttünk. Ezután
következik XIII. és XIV. Lajos táncmesterkedése. A
főballetmester persze Richelieu, a ki 78 éves korában
hal meg és még akkor is négy szerelmes levelet talál-
nak az asztalán. Ebbe a szerelmes korszakba beillenek
ezek a bájos táncok: a Courante, a Passepied, a Ga-
votte, a Menuette, a Tarantalle és az Allemande.

Mindezekből legmeglepőbb a Tarantella. Kramer
Rózsi Váradi Jenővel tánczolja. Ugy kezd, hogy az
előtte térdelő ifjura teszi táncos kis lábát és ebből az
igéző pose-ból indul meg az olasz táncok legheve-
sebbike.

A II. felvonás emelkedése szemebetűnő. Kern Aurél
zenéje jól összeválogatva. A rokokó dícsíműtszát lát-
ható kedvvel zengi s a ballet a kinematogrammban
gixert nem csinál.

A III. felvonásban szerző a keringő századát is-
merteti. Összesen tizenhárom mozgóképet van magában
ebben a felvonásban s ezek közül is egy-kettő külföldi
a többi mind saját felvétele az Urániának, mindeniken
teljesen felismerhetők magyar művészeink és művészo-
nóink.

A szerzőnek XIX. század táncjai közül elsőnek a
keringő ősmáját a Ländlert és a Schleifert
mutatja. Majd a lendüles Nagy-Mazur és a modern
Jégkeringő váltogatják egymást. Ezután következ-
nek az etnografikus táncok: a japáni, a jávai, a néger
a spanyol, a szláv és végül a magyar táncok.

Deczember 5. csütörtök XIX. század. Irta Pekár
Gyula. Nagy és hatalmas vonásokkal eszteti a XIX.
század történetét, annak nevezetesebb eseményeit, in-
tézmenyeit és alakjait mutatja be gyönyörű képekben.
Rendkívül nagy hatásnak a szabadságharcot felütető
képek, melyek sorában alkalmunk lesz látni Kossuth,
Deák, Széchenyi s még több jeles hazafi érethű arcké-
pét is, különösen megragadó a „Kossuth Lajos
a tüzente” kép. „Kedves” és „jó emlékezetű” bá-
rátnak Haynau arcképe is e képsorozatban látható.
Az utolsó szakaszt érdekessé teszi az angol-bur háboru-
ból felvett mozgófénykép csoport.

Ime ez röviden, a mit nekünk az Uránia három
napi ittléte alatt be fog mutatni. S ha még megje-
gyezzük, hogy a vidéki osztály ugyanazon képekkel
jön hozzánk a melyeket a fővárosi közönségnek annak

idején bemutattak és a melyek a sajtó egyhangu elis-
merését vívták ki, azt hisszük ezek után az Uránia vi-
déki osztályának itteni előadásait reclamirozni teljesen
fölösleges.

Megemlítjük még, hogy az Uránia két délutáni
előadást is fog tartani, leszállított helyárok mellett, a
tanuló ifjuság számára. Rendes helyárok: 1. 1. rendű
körsek 2 korona, másodrendű: 1 korona 60 fil-
lér, zártsek: 1 korona 20 fillér, állóhely: 80 fillér,
deákjegy: 50 fillér, karzat: 40 fillér. Jegyek előre
váltathók Sámuel Adolf, Deutsch Ármin és Tajber Gusztáv
urak kereskedésében.

Időjárási jelentés 1901. nov. 29-ig

N. p.	Csiradékok 24 ó. alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban				Jegyzet. Az eső kezdete és vége
		7 ó. reg.	2 ó. d. u.	9 ó. este	kö- zép	
23		4.5	6.4	1.5	4.1	
24		-0.3	2.1	-1.0	0.8	
25		-1.3	0.3	-0.2	0.7	
26	0.2 hó	-0.2	0.4	-0.8	0.2	d. e. hó
27		-1.5	1.3	-2.3	0.8	
28	dér hó nyoma.	-3.8	3.2	0.6	0.0	este hó nyoma
29		-0.4	3.0	-3.2	0.2	

Szarvas 1901. nov. 30

Plenczner Lajos

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó.

1461

1901. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében
közhírré teszem, hogy a szarvasi kir. járásbíró-
ságnak 1901. évi V. 700/1. számú végzése foly-
tán Medveczky József javára Tóti Kálmán
ellen 195 K 20 fill. s jár. erejéig 1901. évi
október hó 21-én foganatosított kielégítési vég-
rehajtás alkamával lefoglalt és 771 K-ra becsült
következő ingóságok, u. m.: butorok, sertés és
követelés-ből álló ingóságok az 1881. évi 60.
t.-cz. 67. §-ának figyelemmel tartása mellett
nyilvános árverésen eladatnak.

Emez árverésnek a szarvasi kir. járásbíró-
ság 1901-ik évi V. 700/1. számú végzése folytán
195 K 20 f. tőkekövetelés, ennek 1898. évi
junius hó 23-ik napjától járó 5% kamatai,
és eddig összesen 15 K 40 fillérben bírólág
már megállapított költségek erejéig Szarvason,
681. sz. a. leendő megtartására 1901. évi december
hó 7-ik napjának délutáni 3 óráját hatáandóul ki-
tűzöm és ahhoz a venni szándékozókát oly
megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett
ingóságokat az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108.
§-a értelmében készpénzlietetés mellett a leg-
többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul
is eladom.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielé-
gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881.
évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára
is elrendeltetik.

Kelt Szarvason, 1901. évi nov. hó 26-ik-án.

Magyar Mihály,
kir. bírósági végrehajtó.

Szálloda átvétel.

Van szerencsénk tudatni a t. c. közönséggel, miszerint a mai naptól kez-
dőleg átvettük az Árpád szálloda és vendéglő vezetését. Az összes helyiségeket
teljesen a mai kor igényeinek megfelelően alakítottuk át. Az italokat kizárólag a leg-
első és legjobb birnek örvendő bor termelőktől szerezzük be s ugy ezeknek kezelését,
valamint a legkényesebb ízlés teljes kielégítésére is képes konyhat személyesen vezet-
jük. Főcélunk: a közönség pontos és figyelmes kiszolgálása.

Tömeges párfogásért esedezzünk.

Garai testvérek.

Néhány öl tüzi-fa
jutányos áron eladó

Konrád Jánosnál.

Hirdetések
jutányos áron
felvételnek

a

„SZARVAS és VIDÉKE“
kiadóhivatalában.

Kiadó

a Szent István-utcában az
új patika mellett, 1902. áp-
rilis 24-ikétől 1 üzlet helyiség,
3 szoba, konyha és minden
hozzá tartozóval,

tudakozódni lehet

Keszt Sándornál.

Hallatlan olcsó árak!

Szép Márton
órák és ékszerész
SZARVASON.

Van szerencsém a t. közönségnek
b. tudomására adni, hogy a mostani
saisonra rendkívül szép választéku
raktárt tartok.

Arany gyűrűk és fülbevalókban oly
nagy raktár a n. é. közönség reu-
dekezésére, a minő még Szarvason soha
nem létezett; *hallatlan olcsó árak*
mellett.

Ki tehát ékszer cserélti vagy
vásárolni szandekszik, az faradjon el
hozzam s meg lesz győződve arról,
hogy tényleg nálam van a legnagyobb
választék es olcsóbban venet mint
barhol.

Üzletem Szarvason a legolcsóbb
forrásnak van elismerve.

Hallatlan olcsó árak!

Szólóoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban faj-
tisztán, teljes jótálással.

Előkerítés.

Gleditschin csemeték és magvak.

Uradalomnak, községeknek három évi
törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény.
Egy az egyedüli, melyből oly örökös kerítés ne-
velhető pár év alatt, rendkívüli csekély kiadással,
melyen nem hogy ember, de semmiféle állat, még
az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden ren-
deléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési uta-
sítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 mé-
terre. — Ára 6 frt.

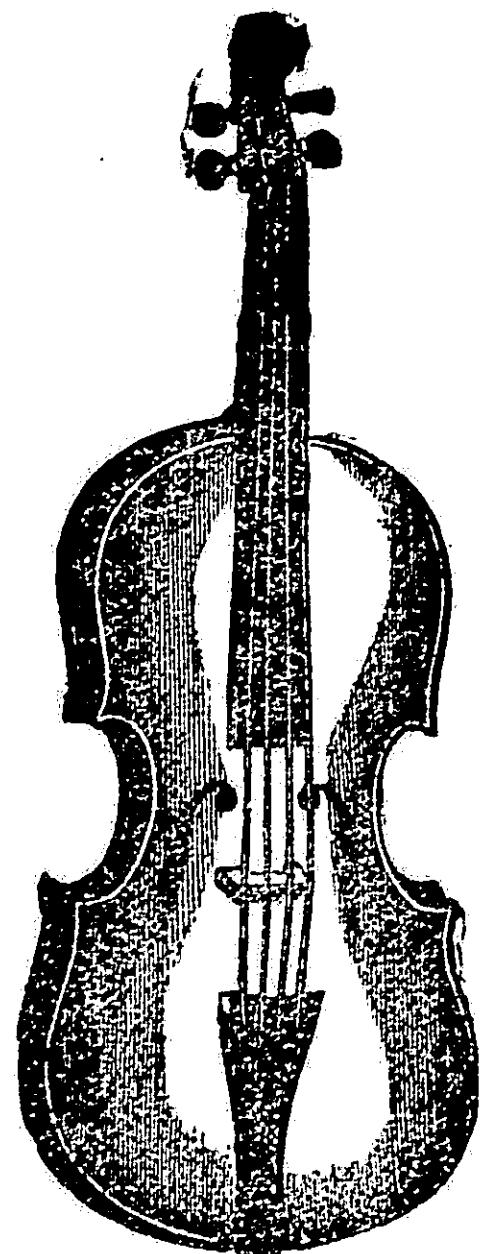
Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztosító
váltánál fogva, ennek te-
nyészése számos gazdaság-
ban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomata **függetlenül** és **bérmertve**
küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül.
Az **árjegyzés**en kívül még egy olyan könyvet kap
ezzel, ki azt címére ingyen és bérmertve küldetni
kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol
annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon,
falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál
egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll,
kik **rendelni semmit nem akarnak**, mert benne szá-
mos oly közlemények foglaltatnak, melyek minden-
kinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep“ Nagy Gábor
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el! A va-
lódí Réthy-féle pemetefű-cukorka csak
a készítőnél vagy az alábbi gyógyszer-
tárban kapható: Szarvason:
Medveczky József és Bugyis Andor
gyógyszertárában.

Kitüntetve az 1900. párisi világiállításon aranyéremmel.
(Hangszerekért legnagyobb.)

Hadsereg-s. állításért ezüst éremmel

STOWASSER JÁNOS

cs. és kir. udvari hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója,

BUDAPEST II., Lánchíd-utca 5 szám,

saját házában (a kereskedelmi ministerium mellett.)

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára

Hegedűk vonóval	— — — —	3 frtól 15 frtig.
Mesterhegedűk vonóval	— — — —	15 frtól 300 frtig.
Gordonkák vonóval	— — — —	8 frtól 150 frtig.
Nagy bögők vonóval	— — — —	28 frtól 100 frtig.
Fuvolák	— — — —	2 frtól 100 frtig.
Szárnykürtök, trombita, helikon, stb.	— — — —	12 frtól feljebb
Czimbalmok	— — — —	35 frtól 300 frtig.
Rákóczy-tárogatók	— — — —	30 frtól 60 frtig.

Elpusztíthatatlan **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8,
kitünő erős hangu ————— 10 frtól 80 frtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmertve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Hatóságilag engedélyezett kör fűrésze berendezett tüzi fatelep.

Van szerencsém a n. fogyasztó közönségnek szives tudomására adni, hogy

TŰZI FATELEPET

rendeztem be, mai kor igényeinek megfelelőt. Bátorodom ajánlani *Gyertyán, Bülk*
és Cser fáimat vagonszám, olcsóan ugyszintén métermázsánként.

Porosz-szén Petrozsényi, Salgótarjáni és Briket szeneimet
házhöz szállítva. Továbbá nagy raktáron tartok *meszet* is.

A n. é. fogyasztó közönség szives megbízását kérve kiváló tiszlelettel

Pletenik József.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés rekedtség és elnyálgasodás
ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és
kitünő ízűek.

Doboz 4 korona és 2 korona.
Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
Budapest VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható SZARVASON: Ackermann Gyula, Medveczky József,
Bugyis Andor gyógyszertárakban.